

Vrednitišče:
na Travniku št. 277. l. nadstr. (ono
skrbi tudi za razpošiljanje lista).
Prejemajo se za plačilo vsakega
izdanka tudi v slovenskem jeziku.
Plača se za vsake nalise vrste 2
sold., če se izdajo samo enkrat na-
tane, če dvakrat, 3 sold., če trikrat,
10 s. v. a. — Povrh tega še vsak
krat 20 s. za štampelj.

V Gorici, v petek, 31. decembra 1869.

DOMOVINA.

TEČAJ III.

LIST 52.

Izhaja vsak petek.

Velja po pošti pošiljana za celo leto
3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za
četrt leta 90 s. Kdor sam po-njo po-
šilja, plača za celo leto samo 2 g. 50
s., za 1/2 l. 1 g. 30 s., za četrt l. 70 s.
Naredilna pisma in reklamacije naj
se pošiljajo vrednitištvu.
Posamni listi se prodajajo v Gorici
v bukvarnici K. Sehar-Jovi na Travniku
po 2 soldov.

Z današnjim listom neha „Domovina“ izhajati. Pričakoval sem, da jo kdo drugi prevzame, pa do sedaj se ni nihče za njo oglašil, akoravno ni ga menda v Gorici domoljuba, ki ne bi bil tako dobro kakor jez prepričan, da samosvoja dežela, kakor je naša, posebnega slov. lista potrebuje. Značiti, da, kar ne more biti zdaj, bo drugič in da ne bomo dolgo časa brez svojega organa. V tem, ko jemljem od p. n. gg. naročnikov in št. tateljev „Dom.“ slovo, štejem si v dolžnost, zahvaliti se spoštljivo in priščno vsem č. p. podpor. nikom in posebno gg. dopisovalcem njenim. Za plačilo imajte sladko zavest, da, kar ste storili, ste domovini in narodu storili. Naročnino poslano za leto 1870 pošljem daljnim gg. naročnikom po poštah navkasiluščah (Postanweisung) nazaj; bližnji pa naj blagovolijo sumi po-njo priti ali poslati. Kdor želi, da se denar v kak drugi namen obrne, naj mi to pisмено naznani, kakor hitro mu dojde ta list „Dom.“. Letošnje naročnike pa, ki niso naročnine še odra- tati, prosim, naj bi vsaj zdaj konec leta svojo dolžnost storili. Z Bogom!

Andrej Marulič.

Kakó se imamo

na sv. Silvester 1869?

Ko smo unidan-le, v naj hujši ministerški krizi, promišljevali, kako bi začeli ta-le zadnji naš „vodni“ članek, smo menili, da do obletnice decembrne ustave ali nar dalje do okoli novega leta bode krize konec ter smo že v mislih po zraku tako-le pisali članku vvod: „Abiit, excessit, evasit, erupit (šel je, pobegnil je, pobral se je, pobrisal jo je)! Kdo? Giskra. Veseli nas, da je „Domovina“ to doživela, da se je podrl glavni stebor strogega decembrstva, ktero zavira porazumek z nezado- voljnimi narodnostmi in deželami; veseli nas, da moremo v poslednjem političnem sestavku še pozdraviti vsehajajoče solnce tistega zaželenega porazumka, ki ima pokazati pot do take ustave, ki bo zmožna ustaviti v Avstriji srd in prepir in narediti slogo in mir itd.“ — Tako se nam je sanjalo, da bomo smeli v zadnji številki „Dom.“ pi- sati. Ali, motili smo se. Krize ni še konec in je tudi danes in jutre še ne bo; torej so bile naše sanje prazne, naše veselje prezgodnje, spoznanje naše zdaj tem grenkejša; kajti, potem ko se je že mislilo, da od- stopijo Giskra, Herbst in uni trije njih tovarši, kaže se zdaj, da ravno oni skoraj gotovo ostanejo in da se bo- de morala odpovedati porazumku ugodnejša manjšina ministerstva. (Glej „ogled“ v listu 51. „Dom.“) In ta- ko, ne, da bi se mogli razveseliti nadepolnih besedi: „prosta je zopet pot,“ — valijo se nam namesti kame- nja cele skale pod državni voz. Nj. veličanstvo cesar je sprejel razložbo Giskra-eve peterice in odpovedno prošnjo Taaffe-evo in tovarišev, pa odločil ni še nič, kateri pojdejo, kateri ostanejo; pridržal si je storiti, ka- kor bo kazalo, še le po tem, ko državni zbor po adresi svoje mnenje izreče. Ker je pa večina v zbornicah Giskra- vi politiki vdana, zmore brž ko ne on. Naj le! bomo vi- deli, koliko časa se bode zmago veselil. Gotovo je, — naj pride, kar hoče, — da, če ni Giskra v preteklih dveh letih vpora zoper dec. ustavo — tako, kakor je — zatrl, ne zatara ga tudi v tretjem letu ne. Ne on ne po- briše porazumka, ampak porazumek pobriše njega, če se mu sam za časa ne vda ali umakne. V takem stanu, v kakršnem se zdaj, ne morejo v Avstriji reči ostati.

Kedar se govori o porazumku, razume se navadno

porazumek s Čehi, kakor je nekdanj vsak na Ogru mi- slil, kedar je to besedo slišal ali čital. Poljake misli sedanja vlada pomiriti in neškodljive storiti s tem, da jim dovoli skor vse, kar zahtevajo, ter jih tako loči od opozicije, češ, da polle ji bo lože kos. Na Tiroljce in Slovence se malo ali nič ne misli. Kar se nas tiče, mo- nimo, da ne zajdemo prodaleč od prave steze, ako — ne gledé na namerjanje občne politike, sploh in z ozi- rom na Slovence — posebno vpramo oči v dve pri- kazni, kateri nas primorske Slovane zadevata. Znano je, koliko se pri nas povdarja vpoljanje ljudskega jezika v šole in uradnje, kako intenzivno je zahtevanje, da naj se nam dajo uradniki našega jezika zmožni. Še predno so se tabori sklicevali in predno so se v do- željih zborih interpellacije v tem zmislu stavile, še po- pre) ko smo imeli 8. 10 dr. o. p., bila je ta želja ob- čna med našimi ljudmi. Upravičenemu zahtevanju ustre- či, pa ni milost je dolžnost. Temu nasproti kaj vidimo? Na dvoje naj imenitnejših mest na Primorskem sta bila to dni postavljena moža, zoper katerih osebi nimamo nič, katerih imenovanje pa je gledé na našo narodnost in nje- na zahtevanja — grenka ironija, in se nam zdi očitno zaničevanje slovanstva na zahodu. Te mesti sta pred- sedništvo o. k. okrožno sodnije v Gorici in doželno šolsko nadzorništvo v Istri.

Mi ne moremo zameriti možem, kateri vse žile na- pinjajo, da postanejo to, kar je znabiti od nekdanj ujl- hov uzor bilo, a da se v odločujočih krogih, v tem, ko se službe oddajajo, nič ne gleda na potrebo in razloč- no rezodeto želje ogromne večine stanovavcev dotičnih dežel, to se zdi tudi nar zmernejšim in treznijšim način- cem vendar le enmalo preveč čudno in nepolitično, ter ni kaj reči, če ima marsikteri taka imenovanja za promišljeno demonstracijo proti slovanstvu. Pa znabiti, da se je na višem mestu mislilo, da moža, ktera ima- mo tū v mislih, slovenski, oziroma, hrvaški znata? saj nam ni neznan, kako se izkazki sposobnosti sestavljajo in kako potrpožljivi so predelki v takih izkazkih. Če je tako, je prav žalostno, da take neresničnosti skoz toliko rok do določivnega mesta pridejo.

Navedeni prikazni pa niste edini te vrste na na- šem zahodnem nebu.

Od ktero koli strani sedanja stan reči ogledujemo, vsa situacija, bodi si splošna avstrijska, ali naša poseb- na slovenska in primorska, nam ni nič kaj po volji. Ali, novo leto nam mora poprej ali pozneje kaj novega, kaj boljšega prinesiti. Žal nam je le, da se ne bode da- lo več povsod vse popraviti, in bati se je tudi, da ob- veljajo dobri sveti in načrti — prepozno.

V takih mršavih okolnostih, „Domovinemu“ po- litikarju dobro dé, da se sme umakniti v zavetje in od daleč molče gledati vremenske premembe na političnem in narodnem obzoru.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država.

Dunaj. Nova „Presse“ se vendar-le boji, da ne bi se njenim ljubčekom, Giskra-vcem, na zadnje vse podrlo. Ona sili na to, da bi cesar že pred adresno debato v drž. zboru ministerski krizi konec storil, češ, da o adresni debati mora stopiti že na novo sestavlje- no ministerstvo z določenim programom pred zbornici, ne pa, da bi imeli te ali uni ministri še le po in v- sled adresne debate odstopiti.

— V zbornici poslanski se je naredil —pravijo „Tir. Stimmen“ — nov klub, kateri šteje že 25 udov. Slovenski, isterski, tržaški, tiroljski in bukovinski po- slanci da so se združili ter da mislijo se potego-

vali za večjo avtonomijo dežel in vstavljati se direktnim volitvam.

V Celovcu prevzame vredovanje „Kärnthner Blatt“ a gosp. prof. Eluspieler. — 27. t. m. je bil prvi zbor novoustanovljenega političnega društva „Trdnjava.“ — Tudi „katoliško-ustavno društvo“ se čvrsto giblje.

Iz Ljubljane. Ustavoverneži (Dežmanovci) so obhajali uni teden obletnico dec. ustave. Morala je biti prav mikavna, ker je vased nje deželni predsednik, pl. g. Konrad, pristopil h — „konstitucionalnemu društvu.“

Istra. Deželni šolski nadzornik za Istro je imenovan Tržaški gimn. prof. E. Gnani, Nemec (ki zna dobro italijanski, slovenski in hrvaški pa nič.)

Dopisi.

V Kotru, 19. decembra. Od sprehoda do moje črnogorske z enim gospod stotnikom graničarjem ob 8. uri zvečer nazaj prišel bi naj Vam kot zvest poročevalce kaj malega pišem.

Včeraj, 18. t. m., ob 1/2 9 uri pred poldnem je došel parobrod „Junio“ in pripeljal viteze Maltauskega reda, gosp. grofa Lihnosky-a, Khevenhüllerja, štalnega zdravnika Mundy-a, potem onega angleškega polkovnika, attaché a pri angleškem poslanu in druge. Ti gospodje so nam marsikaj potrebnega s seboj pripeljali, namreč oblačila, jedila, pijačo in drugo reči. Ker so se vsi vstani v sobo poleg moje — sem priložnost imel, z njimi se pogovarjati.

Imenovani parobrod nam je tudi prve železno trdnjavo (vtrjeno hišo, Blockhäuser) pripeljal. — Dunajski časopiši lažejo, da je groza; ti časnikarji imajo same sebe in pa svet za norec, posebno nova „Presse“ in pa „Neues Fremden-Blatt“ sta prava bedaka v tem. „Wanderer“ priobčuje nar bolj zanesljivo in pravične sestavke iz Bok; — zunaj tega časopisa, nima noben list ni onega posebnega poročevalca tukaj. Pravi jo, da za „Neues Fremden-Blatt“ piše tukajšnji advokat conte Smeccchia. Saj ta list je res temu gosp. odvetniku že lepo hvalo pol. —

Včeraj smo tudi drve za kuhanje iz Trsta pripeljane dobili, okoli 80 sežnjev.

17. t. m. je bilo 10 Krivošjanov o priliki, ko so hotli pri Kastelnovu eno vas napasti in oropati, ustreljenih.

Bolezni tukaj nimamo nevarnih; zdravniki so prav zadovoljni. Vse drugače pa se sliši iz Krivošije. Tam, pravijo, razsajajo že epidemične bolezni. Tukajšnji stalni zdravnik Dietrich je zavoljo tega v Zadru prosil, da naj ga pošljejo z nekaterimi zdravniki v tiste kraje, da se osebno prepriča, kako je stanje bolezni. —

Ko ta list pišem (ob 9. uri zvečer) — je major Kodolich — iz Mehike znan — na konji v sobo v II. nadstropji prijezdil, kjer so omenjeni vitezi. Ne samo ljudje, temuč tudi konji so tukaj kakor srne.

Novica, da sta gosp. Rodič in pa bar. Fluck, uni za armadu. poveljnika, ta za ravnatelja namestništva v Dalmaciji imenovana — je tukajšno laško stranko zelo osupnila, toliko več se pa Slovani spremembe te radujejo.

Danes smo pili pivo gosp. Kozlerjevo, kateri nam ga je 50 veder (emerjev) daroval; — vojaki so mu z nami vred zdravico napili. Bog živi našega Slovence!

S parobrodom „Junio“ se bode naša banda nazaj v Gradec odpeljala tukaj nam je le na poti bila in nam prostor kratila. Ministerstvo vojskuih zadev je prošnjo zavoljo tega preloženja godbe radovoljno dovolilo.

20. t. m. bodejo Maltauci v Cetinje odjahali.

Da so vstajniki od Brajčev tudi prosili, da se hočejo podvreči, Vam bode morda znano — tega pa morbiti niste še slišali, da so mislili le s posebnimi pogodbami orožje oddati; — in tako se pomirjenje na dolgo vleče. (So se že podvrgli. Vr.)

Jaz mislim, da bi se dali puntarji tukaj nar hitreje na pot miru spraviti — ako bi se z njimi tako le ravnalo: Vlada naj da od Rizana čez Ledenice do Dragalja stezo ali pa pot napraviti, in naj pokliče prebivalce Bokelje, posebno pa Krivošijane, na to delo

in naj plača vsakemu delavcu nar manj 1 gold. na dan. — Verujtemi, v kratkem času bi vsi vstajniki pri delu bili — v Bokah bi imeli eno stozo več in s tem bi se veliko tisuč goldinarjev prihranilo — pa tudi krvi veliko.

Ker se velikan „Junio“ napravlja nazaj proti Trstu — naj končam. Voščim veselo praznike *)!

Čitalnica v Solkanu napravi „besedo“ na sv. treh Kraljev dan, 6. januarja 1870, ob 7. uri zvečer v Verdikonovi dvorani.

Vstopnine 10 novcev.

Vljudno vabi k tej veselici vse rodoljube

Oddor.

Domachi novičar.

(Stražen poštar.) 27. t. m. ob enajsti uri po noči je začelo po Gorici tužno zvoniti za ogenj; po mestu je bil videti močan odavil od požara in zdajci se je zvedelo, da gori sloveči Ritter-jev ameriški mlin v Stražicah (10 minut od mesta, v nižavi na Soči.) Ravno leto je protoklo, od kar je pogorelo poslopje nekdanje cukrarnice (v mestu), in že zopet druga, še veliko večja nesreča! Mlin je imel 5 nadstropij; povsod se je gibalo in vrtelo noč in dan vse polno čudovitih strojev in koles, da je gledavec mamilo, in zdaj se videti le še ostanki teh priprav izmed groblje razvalin! Čisto nič ni bilo moč reči v mlinu, akoravno ima g. lastnik svoje posebne (lepo uniformljene) gasivce in so tudi mestni gasivci, se vo da, po koncu bili. Vsa pomoč je veljala le drugim poslopjem, predvnicama, svilni in za bombaž, pa veliki žitnici, katerih strehe so se naprenehama močile. Čudno je sosebno to. Lani, ko je bila pogorela cukrarnica in je dotična zavarovalna družba izplačala znosek, za katerega je bila fabrika zavarovana, naročila je (družba), da se morajo napraviti v Stražicah, kjer je tudi vse zavarovano, na mlinu posebne železne lestvice za gasivce in cevi za spuščanje in speljanje vode po vsem poslopji, ko bi začelo kje goreti. Potrosilo se je soki za to napravo 20 tisuč gold. Zdelo se je nemogoče, da ne bi se pri takih pripravah ognju v okom prišlo. Vse zastoj; grozni element je osramotil vse človeške iznajdbe. Ogenj je nastal v petem nadstropju zaradi tega, pravijo, ker je bila počila ena gazna cev. Dasi ravno so se delale po gostem, vsak teden menda, gasivne poskušnje, — ko je prišel čas, resnično gasiti, ni ga bilo, da bi bil od taknil pipe vodnih cevi. — Delavci, vsi prestrašeni, so drli doli, in ko se je zvedelo, zakaj, so djali sicer brž od 4. navzdol vsa nadstropja pod vodo, ali, ker so težko mašine iz gorečega 5. nadst. doli padale in podove predrle, razprostrl se je ogenj po vsem mlinu.

Razen mlina je začela že tudi goreti hiša tik njega proti jugu, kjer stanujejo nekateri uradniki ali čuvaji.

(Prodelška železnica). Dolgo že nismo nič slišali o njej; samo toliko se je vedelo, da inženirji tu v Gorici svoje načrte izdelujejo. Zdaj se bere po časnikih, da je vse že dovršeno in poslano na Dunaj, kjer ima priti ta zadeva pred državni zbor. — Kolodvor Goriški ima priti v tiste njive med Podturnom in Št. Petrom. Nadaljevala skoz Dol proti Trstu se za zdaj ne bode ta železnica, ampak se združi od Gorice naprej s sedanjo, južno, in sicer tako, da se naredi dvoje kolovozov iz nove postaje do nje, eden od Podturna doli proti Rubijam za v Trst, drugi proti sedanjemu kolodvoru za v Italijo.

(Predsednik c. k. okrožne sodnije v Gorici) je imenovan svetovavec višje deželne sodnije v Trstu (poprejšnji župan Goriški) dr. Alojzi Visini.

(„Matica slovenska“) Došlo so podpisnemu poverjeniku za Gorico in okolico njeno knjigo za leto 1869: „Letopis“ Matičin, „Schoedler, Fizika“, 1. snopič, in „Vodnikove pesni“. V kratkem dojde tudi še prvi snopič slovenskega „atlanta“ z zemeljnima oblama, z Evropo in Azijo. — Pod Goriškim poverjeništvom je razkazanih v letopisu 28 udov. Kar jih je v mestu, dobijo knji-

*) Tudi jaz Vam bi jih, ko ne bi Vam došla moja voščila pozno. Novo leto pa naj Vam bode veselo in srečno!

ge na dom; zunanji pa naj pošljejo o priliki po-nje. *) Vsak p. n. ud naj odraja, prosimo, 5 soldov za stroške, ki jih prizadeva poverjeniku železnica, raznašanje bukev v mestu, pošiljanje denarjev itd. — Za nabiranje doneškov za prih. leto in novih udov je čas do 15. junija 1870. *Andr. Marušič.*

(„Gospodarski list“ v Gorici) bo imel novega vrednika. Vredoval ga bo po novem letu gosp. Franc Pouda, učitelj na kmetijski šoli. — To nas veseli, da bo gosp. P. tudi po tej poti širil med našim ljudstvom tako potrebni kmetijski poduk. — Časnik velja za navadne naročnike, ki niso udje c. k. kmetijske družbe, dva gold. na leto.

(Duhovsko prememb.) G. Ant. Črv. novomahnik, gro v Dovo za 2 koop. Jož. Kone iz Gargarja na Ravno; Joahim Jereb iz Podbrda za vikarja v Orzech. — Umrli so 23. 12. Ant. Nau vik. v pok. v Kobardu.

(Učitelja petja) za gimnazi, višo realko in učiteljsko izobraževališče v Gorici je imenovalo dož. šolsko svetovavstvo g. učitelja na tukajšnji normalki, Ant. Hribar-ja.

Družba sv. Mohora.

Vabilo za leto 1870.

Približal se je zopet čas, da se prične nabira in vpisovanje udov za družbo sv. Mohora. Družbin odbor tedaj vabi vse Slovence brez razločka stanu, spola in starosti, da pristopijo tudi za leto 1870 v prav obilnem številu; vsi dosedanja družniki naj družbi ostanejo zvesti in naj se jim pridruži po vseh slovenskih pokrajinah mnogo novih. — Letos je štela družba sv. Mohora blizo 14.000 udov, ki so dobili vsak po 7 knjig za majhen donešek 1 gold. na leto; blizo 100.000 družbinih knjig je romalo letos med slovensko ljudstvo, da sojejo po raznih straneh mile domovine seme lepih nauk in koristnih znanosti. Naj število udov tudi prihodnje leto tako veselo naraste, kakor se je množilo dozdaj od leta do leta. Naj bi kmalo ne bilo slovenske vasi, v kateri družnikovni! — Družbin odbor ponavlja, zato že znano prošnjo in prosi ter prosi vse domorodce, posebno vse dekanjske in farne predstojnike, da se ne utrudijo družbo sv. Mohora v novo svojim faranom priporočevati in da tudi prihodnje leto blagovoljno prevzamejo nabiro udov, in razpošiljatev bukev. Kolikor večje bode število udov, toliko več se bode moglo tudi za l. 1870 raznih knjig na svitlo dati. Za zdaj se da na znanje, da prejmo družniki prihodnje leto: a) „Žalost in veselje“, spisal Andrejčekov Jože; c) „Domače in tuje živali“, 3. snopič (ptice); d) gospodarsko delo: „Poljedelstvo“ in „Koledarček“ za l. 1871; tiskale se bodo omenjene knjige v 16 do 17.000 iztisih. Pri oglaševanju naj se blagovoljno pomni tole: 1. Nabira za prihodnje leto se sklene z zadnjim dnevom marca 1870. 2. Letnina za vsako osebo ali ustanovo iznaša 1. gld.; dosmrtnina za posebne osebe, kakor tudi za farne in šolske bukvarnice (hiše ali cele družine se v prihodnje ne sprejemajo več, za dosmrtnine ude) 15. gld. na enkrat ali pa po 8 golde dvakrat v teku enega leta. Na oglasila brez denarja si, ne more ozir jemati: 3. Kdor prvič v družbo stopi ta naj izrečno pove, da je nov družnik; imena naj si vsako leto vpišejo, da se njih ime pri tohkeji množici ne spregleda. Lepo prosimo število udov in zadnjo pošto na čelu vpisovanjskih pol zaznamovati. Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom „Družba sv. Mohora“ v plačanih listih v Celovec vsaj do 1. aprila 1870. 4. Kdor izmed novih udov želi s knjigami prihodnjega leta prejeti tudi kak snopič doslej izdanega „Življenja svetnikov“ ali „Kristusovega življenja, ta naj pošlje z letnino vred za vsak (1., 2., 3. in 4.) snopič „Življenja svetn.“ po 50 kr. za I. in II. snopič „Kristus. življ.“ pa 40 kr., Kdor pa noče čakati nove razpošiljave družbinih bukev, dobi vse te knjige po nekaj višji ceni tudi po knjigarnicah. — Prečastita

duhovščina in tudi drugi domorodci! Vaša veljavna beseda in priporočila je največ pripomogla, da je družba sv. Mohora tako krepke korenine poglala med slovenskim ljudstvom. Vam naj bo priporočena tudi prihodnje leto, ostanite jej tudi za naprej z besedo in djanjem krepki podporniki, našemu milemu narodu v častni in večni prid. Priporočamo tudi prav lepo nabiro za Janežičev spominek! — V Celovcu 10. decembra 1866. *Družbin odbor.*

„Slov. Narod“ in „Domovina“.

Naš ljubi tovariš „Slov. Narod“ (v številu 151 od 24. t. m.), znahiti za to, kar ni imel ko za pol polo tvarine, prišel je svojim bralcem nametati poprtinka pogreto in prismojeno tisto „rihto“ od lanskega leta, katero ve, da se nekteri njegovi škandaloljubni čitatelji naj laže dajo slepti in mumi, posebno zdaj o času naročevanja časnikov. On piše tako le:

„(„Domovina“) iz Gorice se piše „Wand.“, da bode „Domovina“ prihodnje leto nehala izhajati. Ker je pl. Eybesfeld deželni poslanec kranjskim sam pravil, da ta list vlada vzdržuje s svojimi novci, „Dom.“ ali ni vedela ustrezati svojim ministerskim gospodajem, ali se je pa vlada prepričala, da je slovenski narod za dobroto disposicijskega še neobčutljiv. „Dom.“ bode menda Goricani lahko pogrešali, dasiravno tudi mi radi priznavamo potrebo neodvisnega slov. lista za Gorisko.“

Na to naj povemo mi napred nekaj, kar smo pretekli in ta teden v „Vaterland“ u brali. „Vaterl.“ v listu od 24. dec piše tako:

„Vsak zvedenec ve, da se da težko še kateri neodvisen časnik najti in da skor v vseh listih, tudi katoliški niso izvzeti, officiozna povelja ohveljavajo. Nekteri časniki, t. j. njih vredništva, vedo to, drugi ne“ itd.

To trdi „V.“ o domačih avstrijskih in tujih časnikih. „Vaterl.“ je neodvisen, opozicijski list, torej v teh rečeh zanesljiv in verjeten zvedenec in „Sl. Narod“ gotovo prijeten. Posebno znamenje, po katerem se dá spoznati, ali je ta ali ta list odvisen ali neodvisen, je po „Vaterland“ u, razum splošnega vedenja dotičnega časnika, to, — ali Beusta dobro mlati ali ne. Če ne mlati po njem, je list officiozen. Tako trdi „Vat.“, da je celo tudi „Volksfreund“ officiozen!

Obrnimo zdaj, kar „Vat.“ razlaga, na „Slov. Narod“ — in naš glasoviti, edini politički časnik, organ novodobnih liberalcev v surki — „Sl. Narod“, namreč — je vladin list. Znamenja: „Sl. N.“ je liberalen, tolče bolj Slovence, slovenske časnike („Novice“, „Danico“, „Domovina“ „Triglav“ „Brenčlj“ — na itd.), tolče nar imenitnejše slovenske možake, vse bolj — ko Beusta; on ne more videti konce oči „klerikalcev“ itd. itd. Dalje more li „Narod“ trditi, da ga ni nihče nikoli porabil za officiozne in njim sorodne namene? Ni li že sam priredil, da je bil mistificiran? Spada tedaj ali ne v vrsto tistih časnikov, na ktere se dajo obrniti „Vaterlandova“ sodila? Do pičice.

Kar se „Domovine“ tiče, ni treba, da bi se opravičevala; kar je imela v tem oziru reči, rekla je že davno in večkrat. Kaj je in kaj ni, kaže ves nje zapopadek; kaže doslednost njena v vseh 3 tečajih. Kdor jo je redno bral in razumel, ve, kam je merila, kolikor je bila političen časnik, kar pa ni bil nje glavni namen.

Prav, — poreče „Narod“ — pa pl. Eybesfeld? Naj reče javno pl. g. Eybesfeld, ali smo imeli mi kedaj kaj z njim opraviti. Mi tudi ne verjamemo, da bi bil on kranjskim poslancem rekel, kar „N.“ pripoveduje; to mora biti kaka mistifikacija. Če je pa rekel, velja njegova beseda ravno toliko, kolikor „Narod-ova“, namreč — nič. Sicer pa smo mi bomo v tej zadevi pisмено storili, kar se nam zdi primerno.

H koncu le še to: Naši zapiski spričujejo, da se je „Dom.“ vzdrževala vsa tri leta sama in da ni bilo treba, da bi jo bili vzdržavali vladni novci. Zamore li „Sl. Narod“ dokazati, da se on vzdržuje sam? Ministrom ustrezati, ni bil nikdar „Domovinu“ namen; če jim torej „ni vedela ustrezati“, je hvale vredna.

Vredništvo.

*) Udje zunaj Gorice so: p. n. gg. Furlani Jožef, Komel Andrej, ck. nadporočnik za čitalnico v Solkanu, Mašera Jož., Pavlin Jož. v Verbojbi, Rijavec Blaž šolj. v Batujah, Rutar Lovro, vik. v Čepovanu, Skočer Jož. v Solkanu, Valca Marko v Prvačini, Velikonja Janez na sv. Gori.

Literijske številke Na Dunaj 18/17, 66, 30, 73, 42. V Trstu 24/12, 30, 79, 67, 74, 70.

Borsni kurs 30. decembra Metall. 60:15; narodno po sejilo 71; London 123:40; adzjo srebra 121:—; cekini 5:82.

Žitna cena v Grici: Pšmenca nova po 2 gld. 35 kr.; do 2:56 (goriški kaznank); turšica 1:43 do 1:48; turšica bela 1:40; ječmen, delan 2:80 do 3:20; nedelan nov 1:70; fižol 2:— do 2:30; ajda 1:26 do 1:30; oves 1:12 do 1:25.

OGLASNIK.

Pate Pectorale Georgi,

(Prane tablete)

zoper hripa, kašelj in zagrljenost.

Cena ene škatlje 70 n. krajcarjev.

Cachou aromatisé

proti temu, da ne diši slabo iz ust po puhanji tabaka, po jedi, po vinu, pivu ali drugih močnih pijačah; neobhodno potrebiti, kadar se ima iti v olikano družbo, v gledališče, na ples, v salou itd. Ti cachou obstoje iz čistih, zdravju celó neškodljivih rastlinskih delov in obvarujejo zoba, da ne gubejo in da ne boló. Vsakrat, kadar se hoče ta pripomoček rabiti, vzame in zvęči se ona kroglica (pila), in neprijetni duh jo zgini. V škatljicah po 70 kraje. (soldov).

Kilno mazilo.

Posobno dobro za kilo (modron); napravlja in priporoča dr. Krüger, praktični kilni zdravnik v Basel n. V puščicah iz kositarja s popiom vred. s Cena 3 gold. 50 sold. n. v.

Zobna pasta.

Naj boljši pomoček za čiščenje zob, in da ostanejo zobje zdravi in lepi beli, za odpravljenje sreša (vinskega kamona) z zob, in to brez bolečin; dalje dobro za krepčanje dlesen (zebernov), ter stori, da se zobje ne umajajo in da kri iz njih ne teče. V porcelanastih lončkih po 80. kr.

Francozko tekoče barvilo za lasé,

barva vsakoršne lase, kakor kdo hoče, črno, rjavo ali belkasto in sicer v 10 minutih stalno; moč tega barvila je že obče znana in ne potrebuje priporočanja. Priprava za barvanje, to je, 2 ščeti in 2 skledici, 50 kr. Ena sklenica tega razpuščenega barvila za lase 2 gld. n. v.

Balzam za ozebo,

v lončkih po 50 kr. n. v., kateri tudi pri zastaranih ozeblinah kolikor mogoče hitro bolečine utolaži in popolnoma ozdravi; po mnogoletnih skušnjah se je pridobil ta priporočljivi pripomoček občno zadovoljstvo.

Pristno (pravo) olje iz turinovitih jeter napravljeno.

Priznано je to olje, kot naj boljše zdravilo za vse prsne in plučne bolezni. Sorte je izvrstne in čistega okusa; sklenica po 1 gold. in 1 gold. 80 kr.

Švajcarska voda za ušesa

proti bolečinam v ušesih, zoper naglušnost itd. Cena 1 gold. n. v.

C. k. privilegijena esencija (mast),

ki stori, da rastejo lasje in brada.

Naj boljši in močnejši pomoček za lase, da rasejo in močnej postajajo; ravno kako tudi za brado. Ena sklenica s podukom vred velja 2 gold. n. v.

C. k. privilegijena Tannochininska pomada

J. Pserhofer-jeva.,

naj zanesljivejši pomoček, da rasejo lasje; ako se

8-10 dni rabi, ne bodo gotovo več izpadali lasje, marveč rajši rasti, in v tem ko svojo naravno barvo obdržé, postanejo voljnější in svetliši ter ne postanejo luski-nasti. Ta pomoček priporočajo mnogi veljavni zdravniki in pri lastniku privilegija je mnogo priznanih listov, ktere lahko vsakdo pregleda. Zarad lepe oprave kinča ta pomada vsako toaletno mizico. — Cena ene za 3 mesece zadostne škatlje 2 gold. n. v.

Vesoljni jedilni prah (štupa) dr. Gölls-ov.

Dosedaj ga ni dosegel, kar se tiče moči pri prebavljanju in čiščenju krvi, pri rejenju in krepčanju telesa, še nobeden pomoček. Če ga rabiš vsakdan (dvakrat) in dalj časa, ozdravi ti mnoge, celó trdovratne bolezni. Cena ene velike škatle 1 gold. 26 kr., majhine 84 kr.

Pastiles digestives de Bielin (Bielinski prebavni celtelci).

Bielinsko pastilje imajo v sebi vse, kar je razpuštljivega v tej slatini. Priporočajo se, kadar se slabo, kislo poriguje, za skomino, želodčni krč, za napihnjanje in težko prebavljanje, kadar se je kdo prenajedel ali prenapil; dobro so za kronično želodčno kataro, scarno kislino (?), dalje proti oslavljenju želodca ali čreva; kadar se rabi-jo rudninske vode, zoper mornost in maternično bolezen (hipohondrijo in histerijo). Natančniši poduk je pridjan vsaki zapечатeni škatljici. Cena ene škatle 60 kr.

Esencija za oči dr. Romershausen-ova.

za obvarovanje in zboljšanje vida. — Ena sklenica s podukom vred 3 gold.

Predenična pomada (Stangenpomado) za brad,

ktera ima vse izvrstne lastnosti Tanonechininske pomade, je dobra za lasje, da radi rasejo, in sicer ima moč, da dalj časa rast pokriva, dokler niso vsled nje dovolj barvani. Ta predenična pomada se da rabiti tudi kot izvrstno in nepresegljivo mazilo za brado. Cena 60 kr.

Jožef Weiss,

lekarničar „pri zamorcu“, v mestu, Tuchlauben 444; nova št. 27, na Dunaji.

Kdor kaj naroči, naj pošlje 10 krajcarjev za zavitek.

(8) **Pravo solnčno-rožno**

(arnično) platno

lekarnika O. Galleani-a

v Milanu, v ulici Meravigli (lekarnica 24)

Ta obliž (flašter) je naj boljši pomoček, da se odpravijo žulji in trda koža; da se ozdravi vnetje na nogah, kadar so spotjene; dober je tudi proti kurjím očesom in ostri koži; z njim se zdravijo rane, otiske, opekline, revmatične bolezni (protin) in putika, lišaj, spahki in odprte ozeblino, tudi potolaži stare bolečine in zlasti v bedrih. — Že brž prvi dan, ko se začne rabiti ta obliž, čuti se precejšnja polajšba, in, če ga dalje upotrebuješ, ozdraviš za trdno. —

NB. Vsakemu dvojnatemu kosu tega solnčno-rožnega platna je pridjan poduk, kako naj se z njim dela. Na tem poduku je podpis lekarnika O. Galleani in suhi pečatni vtisek: O. Galleani, Milano.

En dvojnati kos platna velja 50 soldov n. v.

V Gorici se dobiva v lekarnici pri Pontoni-u, kjer je zaloga vsakoršnih zdravil iz domačih in vnanjih dežel.

(Dalje v dokladi).

(2)

WUNDER DER BILLIGKEIT!

Für Alle, die sich eine auf die Minute regulirte und elegante Taschenuhr kaufen wollen.
Für alle Uhren wird garantirt.

Chinasilber - Taschenuhren mit Präcisionswerk, von einer echt silbernen, weder in der Farbe noch in der Dauerhaftigkeit nicht zu unterscheiden, 1 Stück bloß fl. 3.00, feiner fl. 4.70.

Talmigold - Taschenuhren mit selbem Werk, genau so wie goldene, 1 Stück bloß fl. 4.60, feiner fl. 5.

Silber - Chronomètre - Taschenuhren feinst feuer vergoldet mit Doppelmantel und Krystallgläsern, sammt einer echten Talmigoldkette und Medaillon. Dies Alles zusammen kostet nur fl. 19.50.

Silber - Chronomètre - Uhren mit einfachem Mantel u. Krystallglas, feinst vergoldet sammt Kette und Medaillon zusammen nur fl. 15.

Silber - Cylinder - Uhren feinst feuer vergoldet mit Nickelwerk sammt Kette und Medaillon fl. 14, 16, 18.

Uhrketten aus Talmigold, sowie das echte Gold; Herren Ketten kurz von 90 kr. — 4 fl., lange Damenketten von 1.60 — 6 fl., Medaillons zu Uhrketten von 50 kr. — 3 fl. 50 kr.

Ausserdem alle anderen Sorten Uhren.

Verschickungen geschehen p. Nachnahme. Aufträge in beliebiger Landessprache zu adressiren.

N. Glattau's
Erstes
WIENER UHREN - ETABLISSEMENT
Wien, Kärntnerstrasse 51.
Palais Todesco.

Wiederverkäufer erhalten Rabatt.

(5)

Lekarnica (špecerija)

Kerpan-Poli-eva
v Gorici.

ni zdaj več v Rastelu, ampak v gospojaki ulici blizu „treh kron“ na levi strani, in tik vrat, skoz ktero se gre proti živinskemu trgu za Gradom.

(6)

Solnčno-rožni (arnični) varovavni krožci

proti kurjim očesom;

napravljajo jih lekárnik O. Galleani

v Milanu.

Posebno dobro, kar imajo ti novi varovavni krožci, je prvič to, da niso narejeni iz bombaža, ampak iz ovčje volne, in drugič, da je lepež (kar je primljivo na njih) napravljen iz pravega izlečka iz solnčne rože (arnike), kateri ozdravi vsako vnetje, ter stori, da se kurje oko v kratkem času od kože loči. Kaj več o tem

se nahaja v poduku, ki je krožcem pridjan. — Ena škalla z 12 malimi krožci velja 40 soldov; ena škalla z 12 večimi krožci 1 gold. 28 soldov. — Dohiva se ta lek v Milanu pri iznajdniku O. Galleani u; v ulici Maravigli; v Gorici v lekarnici Pontoni-ovi, kjer je zaloga vsakoršnih zdravil iz domačih in zunanjih dežel.

Rastlinski obliž (flašter):

iznašel ga F. Token,

dober za rane, ulesa (ture) in ozeblino.

Ta flašter ima me dvema enakimi nar. veči zdravilno moč in je vreden, da se šteje za prvega med domačimi zdravili; nobena hiša bi ne smela biti brez njega. — Poskušnje, ki so se delale s tim obližem po bolnišnicah, so pokazale, da se daje z njim v kratkem času za dobro in brez škodljivih nasledkov ozdraviti ne le vsakoršne rane, temuč tudi občasna ulesa (krončni turi), če jih kdo že tudi 10 do 15 let ima. — Ravno tako se je izkazala posebna moč tega obliža tudi pri nar. hujših ozeblinah. Turi, kakoršni koli, smotlika (žlezni otok) in tako imenovani črv ne potrebujejo, če se ta flašter rabi, kot malo dul, da dozore in da človek ozdravi. Glavna zaloga za našo kraje je v gosp. Lovonik Kärnerjavi lekarnici (apoteki) v Gorici na Travniku, pri Pontoni u v Rastelu in pri Kerpan-Poli-u zraven treh kron. — En veči kos velja 50 soldov en manjši 25 soldov. — V Carvinjanu se dohiva pri g. Lovisoni-u.

(7)

Preis Oe. W.	Prelagekrönt	Preis Oe. W.
1/4 Fl. 4 fl. — kr.	in Paris 1867.	1/4 Fl. 4 fl. — kr.
1/2 Fl. 4 fl. — kr.		1/2 Fl. 2 fl. — kr.
1/4 Fl. 1 fl. 10 kr.		1/4 Fl. 1 fl. 10 kr.
1/8 Fl. 60 kr.		1/8 Fl. 60 kr.

Weisser

BRUST-SYRUP

von G. A. W. Mayer in Breslau

Unübertreffliches Hausmittel gegen veralteten Husten, langjährige Heiserkeit, Verschleimung, Keuchhusten, Katarrhe und Entzündung des Kehlkopfes und der Luftröhre, akuten und chronischen Brust- und Lungen-Katarrh, Bluthusten, Blutspeien und Asthma.

Attest.

Mit gutem Gewissen kann ich attestiren, dass der G. A. Mayer'sche Brust-Syrup, den ich vom Herrn E. Moritz in Melsungen gekauft, mir am Besten gegen meinen starken Husten und die damit verbundenen, so heftigen Brustschmerzen, dass ich öfter kaum Athem holen konnte, geholfen und die dankenswerthesten Dienste geleistet hat.

Haina, den 26. Januar 1869.

Christian Reishelm, Bürgermeister

Obiger Brust-Syrup ist nur allein echt zu obigen Preisen zu haben in der Apotheke Pontoni in Görz, Rastello Gasse; Agenzia Zulin in Triest, Platz Ponte rosso.

Jede Flasche ist mit meiner eingebraunten Firma versehen.

Vor nachgemachtem Brust-Syrup wird gewarnt.

Auf mein Siegel und die Etiquette bitte zu achten.

(2)

Pristnost zagotovljena!

Dr. Hartung-ovo olje iz lubja kitajskega drevesa, za ohranjenje in lišpanje las; v zapečatenih sklenicah (flaškah), (pečat je v steklo vtisnjen); po 85 soldov.

Dr. Borchardt-ovo lepo dišeče mijo (šajfa) za zlepljanje in zboljšanje polti, po skušnjah potrjeno zoper vsakoravno kožno nesnago; v zapečatenih originalnih povezkih (pakeljih) po 42 soldov.

Dr. Béringuir-jev dobro dišeči kronski cvel (Kronengeist), zlahna voda za duhanje in umivanje, ktera moči življenja krepi in spodbuja; v originalnih sklenicah po 1 gold. 25 s, ali $\frac{1}{2}$ sklenice 70 soldov.

Profesorja dr. Linde-a rastlinska predemična pomada (Stangenpomade); stori, da se lasje bolj svetlijo, da so voljniji, in da, počasnai, lepo trdno stojé; v originalnih koséh po 60 soldov.

Balzamovo oljčno mije; odlikuje se po tem, da kožo oživlja in hrani ter jo dela mehko in voljno; v povezkih po 35 soldov.

Dr. Béringuir-jevo rastlinsko barvilo za lase; barva jih prav črno, rjavo in rudečkasto; s ščetmi in lončki vred 6 gold. a. v.

Dr. Hartung-ova rastlinska pomada, ki stori da začnejo lasje zopet čvrsto rasti; v zapečatenih sklenicah lončkih, ki imajo pečat v steklo vtisnjen, po 83 sold.

Dr. Suin de Bentemardt-ova lepo dišeča pasta za zobe; nar. navadnejši in zanesljivši pomoček za obnavljanje in čiščenje zob in dlesna (zobnov); v colih in $\frac{1}{2}$ povezkih po 70 in 35 sold.

Dr. Béringuir-jevo olje za lase iz zeliščnih korenin; ono da lasem moč in jih ohranjuje; ena sklenica 1 gold, in 75 s. a. v.

Dr. Koch-ovo zeliščno sladje; potrjeno kot dober domači pomoček zoper kašelj, zagrijenost, zaliženje; v originalnih skatljicah po 70 in 35 soldov.

PRISTNE (nepokvarjeno) se prodajajo vse to zaradi priznane dobrote tudi po naših krajih špogane reči v Gorici in za deželo samo v lekarnici (špeceriji) pri Pontoni-u, pri zamorecih, v Raštolu.

Einladung

Zum Abonnement des 2. Jahrganges der

„Weinlaube“,

Illustrierte Zeitschrift für

Weinbau und Kellerwirthschaft.

Herausgegeben von A. W. Freiherrn von Babo, Direktor der Obst- u. Weinbauschule in Klosterneuburg,

redigirt von Dr. A. Zuchristan.

Das Journal, welches durch die überraschend zahlreiche Theilnahme in der glücklichen Lage ist, nach Inhalt und Form erhöhten Anforderungen entsprechen zu können, erscheint am 1. und 15. jeden Monats 2 Bogen stark und kostet halbjährig fl. 2., ganzjährig fl. 4. ($1\frac{1}{2}$ resp. $2\frac{1}{2}$ Thl.) mit freier Postversendung für das In- und Ausland.

Inserate zu festgesetzten billigen Preisen; besondere Begünstigung geniessen Weinverkaufs-Anzeigen und Weinlicitations-Kundmachungen.

Die P. T. Abonnenten, welche den Bezug der Zeitschrift durch die Post wünschen, werden ersucht den Pränumerationsbetrag direkt oder mittels Postanweisung an die Administration der „Weinlaube“ in Klosterneuburg, franko gelangen zu lassen.

Inserate werden daselbst und von Haasenstein und Vogler in Wien, Neuemarkt N.ro 11, entgegen genommen.

Der Jahrgang 1869 kann vollständig nachgeliefert werden.

(2)

Narodna banka za zavarovanje življenja na Dunaji.

Z začetkom tega meseca se je tukaj odprlo glavno opravilstvo (agencija) Dunajske narodne banke za zavarovanje življenja. Ta banka zavaruje človeško življenje v vseh mogočih primerljajih, in to z najugodnejšimi pogoji. Zavarovanece sme početi z deležem čistega dobička, kakor on ljubo, in sicer prejme ga lahko v gotovih denarjih, pomanjša s njim zavarščino, zvika kapital, ali ga da izlozati.

Prevzemajo se:

1) Zavarovanja na smrtno primerljaje, in sicer je:

a) Izplačevanje dosmrtno ali okrajšano,

b) Zavaruje se začasno,

c) Prevzema se nadživonsko zavarovanje.

2) Zavarujejo se nadalje primerljaji ućakanja in oskrbljenje otrok, vzajemna nadživonska zdrućovanja, neposredni dosmrtni dohodki

3) Mešana zavarovanja.

Glavno opravilstvo je v Gorici na Travniku, hišna št. 450 – v I. nadstropji.

(4)

Lekarnica (špecerija)

Pontoni-ova

„pri zamorecih“ v Raštol-u v Gorici

Glavna zaloga vsakoravnih vnanih zdravil, zdravniških orodij iz gutta-perche, kilnih provoz, dišav, homeopatičnih zdravil. — Edina zaloga pravega Paglianovega sirupa iz Florencije, Moll-ovo Sedliške štupe (Seidlitz - Pulver) in melisovca iz Benetek.

(8) Neueste Erfindung für Raucher!

Inländisches Produkt. Havanna - Tabak - Aroma - Blätter.

Diese mit dem feinsten Havanna-Aroma imprägnirten Blätter ertheilen, als Einlage in Cigarrenkisten verwendet, den darin befindlichen Cigarren oder Tabaken, selbst von der mindesten Sorte, schon nach 2 Tagen ein angenehmes havannaartiges Aroma, so dass selbst der Kenner davon getäuscht wird und eine echte Havanna zu rauchen vermeint. Ein Blatt genügt, um 25 Stück Cigarren in 2 Tagen zu aromatisiren, und kann mit einem Blatte dieser Vorgang 10 mal wiederholt werden. Ungebraucht zwischen Papier aufbewahrt, verliert das Blatt seine Eigenschaften nicht. Es gibt daher kein besseres Mittel, um für wenig Geld gut und fein zu rauchen.

Haupt-Depot für Deutschland und Österreich bei C. Hauser, Wien, Mariahilferstrasse Nr. 116.

Versendungen nach der Provinz gegen Einsendung des Betrages oder Postnachnahme. Preis: Ein Paquet (enthaltend 6 Stück) inclusive Emballage fl. 1.60. Weniger wie ein Paquet wird nicht abgegeben. Wiederverkäufer erhalten bedeutende Percents.

Niederlagen werden in allen Städten Österreichs und Deutschlands errichtet.

Avise! Da dieser Artikel besonders in Deutschland schon stark nachgeahmt wird, so wird vor solchen Erzeugnissen, die mit den echten Havanna-Aroma-Blättern keinen Vergleich aushalten, im Interesse der P. T. Consummenten gewarnt.

Es gibt kein besseres Mittel, um für wenig Geld gut und billig zu rauchen!

